

Środa, 20 maja 2015 r.

P8_TA(2015)0209

Epidemia w gajach oliwnych spowodowana bakterią *Xylella fastidiosa*

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie epidemii w gajach oliwnych spowodowanej bakterią *Xylella fastidiosa* (2015/2652(RSP))

(2016/C 353/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/29/WE w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie ⁽¹⁾,
 - uwzględniając opinie naukowe Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) dotyczące zagrożenia dla zdrowia roślin spowodowanego na terytorium UE przez bakterię *Xylella fastidiosa* oraz zawierające określenie i ocenę możliwości ograniczenia zagrożenia, opublikowane dnia 26 listopada 2013 r. oraz 6 stycznia 2015 r.,
 - uwzględniając decyzje wykonawcze Komisji z dnia 13 lutego 2014 r., 23 lipca 2014 r. i 28 kwietnia 2015 r. w odniesieniu do środków zapobiegających wprowadzaniu do Unii i rozprzestrzenianiu się w niej bakterii *Xylella fastidiosa*,
 - uwzględniając sprawozdania Biura ds. Żywności i Weterynarii z audytów przeprowadzonych w lutym i listopadzie 2014 r.,
 - uwzględniając pytanie skierowane do Komisji w sprawie epidemii w gajach oliwnych spowodowanej bakterią *Xylella fastidiosa* (O-000038/2015 – B8-0117/2015),
 - uwzględniając dyrektywę 2009/128/WE ustanawiającą ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że bakteria *Xylella fastidiosa* stanowi bezpośrednie i bardzo duże zagrożenie dla produkcji określonych upraw w południowej Europie, w tym drzew oliwnych, migdałowców i brzoskwiń oraz roślin ozdobnych; mając na uwadze, że w zależności od gatunku bakterii stanowi ona potencjalne zagrożenie dla winnic, drzew cytrusowych i innych upraw oraz może doprowadzić do niespotykanych wcześniej, katastrofalnych strat, ze znaczącymi konsekwencjami dla gospodarki, środowiska i społeczeństwa; mając na uwadze, że szczep zakażający gaje oliwne w regionie Apulia różni się od szczepów powodujących chorobę winorośli lub cytrusów w innych częściach świata;
- B. mając na uwadze, że bakteria ta już powoduje znaczne szkody w gajach oliwnych w regionie Apulia w południowych Włoszech, potencjalnie zagrażając innym uprawom i regionom;
- C. mając na uwadze, że produkcja oliwek to jeden z najważniejszych sektorów rolnych w regionie Apulia, stanowiący w 2013 r. 11,6 % (522 mln EUR) całkowitej wartości produkcji rolnej w regionie i ponad 30 % wartości produkcji oliwek we Włoszech;
- D. mając na uwadze, że obecność bakterii *Xylella fastidiosa* powoduje znaczne szkody gospodarcze dotykające nie tylko producentów oliwek, lecz także cały łańcuch produkcji, w tym olejarnie spółdzielcze i prywatne, a także sektor turystyki i działalności handlowej;
- E. mając na uwadze, że władze włoskie po raz pierwszy poinformowały o epidemii spowodowanej bakterią *Xylella fastidiosa* w dniu 21 października 2013 r., a od tamtej pory alarmująco duża liczba drzew została zakażona;
- F. mając na uwadze, że kontrole przeprowadzone we Włoszech w lutym i listopadzie 2014 r. przez Biuro ds. Żywności i Weterynarii (FVO) Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności potwierdzają dramatyczne pogorszenie sytuacji i nie wykluczają dalszego rozprzestrzeniania się bakterii;

⁽¹⁾ Dz.U. L 169 z 10.7.2000, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71.

Środa, 20 maja 2015 r.

- G. mając na uwadze, że nie jest obecnie dostępny żaden sposób leczenia chorych roślin, oraz mając na uwadze, że rośliny dotknięte chorobą na ogół pozostają zakażone w całym okresie życia lub szybko obumierają;
- H. mając na uwadze, że w Unii Europejskiej żywicielami w przypadku tej choroby może być szereg różnych roślin, w tym niewykazujące objawów rośliny dzikie;
- I. mając na uwadze, że w opinii Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności, z powodu trudności w zatrzymaniu rozprzestrzeniania się bakterii *Xylella fastidiosa* po zarażeniu danego obszaru produkcji należy priorytetowo traktować działania zapobiegawcze skoncentrowane na przywozie oraz ograniczaniu wybuchu nowych ognisk epidemii, przy jednoczesnym rozszerzaniu wymiany wyników badań naukowych;
1. zwraca uwagę, że decyzje wykonawcze podjęte przez Komisję przed kwietniem 2015 r. koncentrowały się głównie na działaniach wewnętrznych zwalczających epidemię, ale nie obejmowały zdecydowanych środków zapobiegających wprowadzaniu choroby do UE z państw trzecich;
 2. wzywa Komisję do podjęcia zdecydowanych środków zwalczających bakterię *Xylella fastidiosa* w celu zapobieżenia przywozowi zakażonego materiału do UE; z zadowoleniem przyjmuje podjętą przez Komisję w kwietniu 2015 r. decyzję, by zatrzymać przywóz zakażonych roślin z gatunku kawowców z Kostaryki i Hondurasu, oraz ograniczenia przyjęte w odniesieniu do przywozu roślin z obszarów dotkniętych chorobą w innych państwach trzecich; zwraca się o zastosowanie, w razie konieczności, bardziej zdecydowanych środków, w tym zezwalania na przywóz wyłącznie z miejsc produkcji wolnych od agrofagów;
 3. wyraża ubolewanie, że Komisja nie zawsze reaguje wystarczająco szybko, by zapobiec wprowadzaniu do UE chorób roślin z państw trzecich; nalega zatem, by Komisja zweryfikowała źródło zakażenia i dokonała przeglądu unijnego urzędowego fitosanitarnego systemu kontroli w celu ochrony i zabezpieczenia terytorium UE;
 4. nalega – zwłaszcza w perspektywie nadchodzącego lata – by Komisja podjęła skuteczne środki zapobiegające rozprzestrzenianiu się bakterii *Xylella fastidiosa* w granicach UE, w szczególności przez wytypowanie najbardziej zagrożonych upraw, a jednocześnie niezaniechanie innych upraw, które również mogą zostać w znacznym stopniu dotknięte chorobą, oraz podkreśla w tym kontekście znaczenie przepisów art. 9 decyzji wykonawczej z 2015 r.;
 5. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zrekompensowania producentom środków zwalczania choroby oraz utraty dochodu – co obejmuje straty nie tylko w kontekście przyszłej produkcji rolnej, lecz także dziedzictwa kulturowego i historycznego oraz działalności związanej z turystyką;
 6. zwraca się do Komisji i odpowiednich organów o wykorzystanie wszelkich możliwych funduszy i instrumentów w celu wsparcia ożywienia gospodarczego obszarów dotkniętych chorobą; wzywa Komisję do określenia środków zachęt dla producentów wdrażających środki zapobiegawcze;
 7. wzywa Komisję do zapewnienia wystarczających zasobów finansowych i ludzkich w celu wdrożenia właściwych strategii, w tym wsparcia finansowego dla rolników na rzecz stosowania odpowiednich praktyk rolniczych w zakresie zarządzania bakterią *Xylella fastidiosa* i wektorami powodującymi jej rozprzestrzenianie; nalega, by Komisja niezwłocznie wsparła szerszą zakrojoną działalność badawczą, w tym poprzez nasilone tworzenie sieci kontaktów międzynarodowych oraz udostępnienie funduszy dla instytutów badawczych, w celu zwiększenia wiedzy naukowej o bakterii *Xylella fastidiosa* oraz jednoznacznego określenia charakteru związków między patogenem, objawami a rozwojem choroby;
 8. podkreśla konieczność prowadzenia kampanii informacyjnych w potencjalnie zagrożonych obszarach UE w celu uwrażliwienia podmiotów nie tylko w sektorze rolnictwa, lecz również w sektorze ogrodnictwa, co obejmuje detalicznych sprzedawców roślin ozdobnych, zawodowych ogrodników oraz ich klientów;
 9. uważa, zwłaszcza w perspektywie nadchodzącego lata, że Komisja i państwa członkowskie powinny ostrzegać podróżujących o ryzyku wprowadzenia do UE roślin zakażonych bakterią *Xylella fastidiosa* z państw dotkniętych tą chorobą;
 10. wzywa do udostępnienia wzmocnionych środków zapewniających wykrywanie szkodliwych organizmów w miejscach ich wprowadzania do UE; ponadto zachęca państwa członkowskie do zwiększenia liczby regularnych kontroli w celu zapobieżenia rozprzestrzenieniu się bakterii *Xylella fastidiosa* poza strefy wydzielone;

Środa, 20 maja 2015 r.

11. wzywa Komisję do zapewnienia otwartej bazy danych z wykazem instytucji i właściwych organów na szczeblu UE i państw członkowskich w celu wymiany informacji i doświadczeń, w tym najlepszych praktyk, jak również w celu szybkiego powiadamiania właściwych organów i podejmowania koniecznych środków;
 12. wzywa Komisję do opracowania, w przejrzysty sposób, kompleksowych wytycznych dotyczących wdrażania środków zapobiegawczych i środków zwalczania choroby, z wyraźnym wskazaniem ich zakresu i czasu trwania, w oparciu o dotychczasowe doświadczenie i najlepsze praktyki, które mogą być wykorzystywane jako narzędzie wspierające przez właściwe organy i służby w państwach członkowskich;
 13. zwraca się do Komisji, by co roku – lub w dowolnym czasie w przypadku zmiany sytuacji – składała Parlamentowi sprawozdania dotyczące zagrożenia, jakie dla producentów w UE stanowi bakteria *Xylella fastidiosa* oraz inne organizmy niebezpieczne dla produkcji rolnej;
 14. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.
-